

Magyar Írástanulmányi Társaság

GRAFOLÓGUS –

ETIKAI

ALAPSZABÁLYA

Felépítése:

GRAFOLÓGUS ESKÜ
SZAKMAI-ETIKAI KÓDEX
ELJÁRÁSI SZABÁLY

(tervezet)

GRAFOLÓGUS ESKÜ

Énesküszöm, hogy grafológusi hivatásomhoz mindenkor méltó magatartást tanúsítok. Legfőbb értéknek tekintem az ember személyiségét. Tudásomat folyamatosan gyarapítom. A szakma tekintélyét erősítem, megbecsülését előmozdítom. A személyiségi jogokat, az emberi méltóságot tiszteletben tartom. A munkám során a birtokomba jutott információkat bizalmasan kezelem és azt illetéktelen személynek ki nem szolgáltatatom. A Szakmai-etikai kódexet ismerem és a benne foglaltakat magamra nézve kötelezőnek tartom.

(A grafológus eskü letételét a végzős hallgatók az oklevelük ünnepélyes átvételekor az oktatási intézmény vezetője előtt, a végzett grafológusok, akik még nem tettek esküt a MÍT elnöke előtt tehetik le a MÍT éves közgyűlésén.)

SZAKMAI-ETIKAI KÓDEX

Tartalom:

I. ELŐSZÓ

II. ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

1. Hatálya
2. A grafológusi tevékenységre való jogosultság
3. A grafológus jogai és kötelezettségei
4. A grafológussal szemben támasztott általános elvárások

III. SZAKMAI-ETIKAI RENDELKEZÉSEK

1. Szakszerűség követelményei
2. Ügyfelek védelme
3. Titoktartási kötelezettség
4. Szakmai tudás fejlesztése
5. Szakemberek közötti kapcsolattartás
6. Kutatási, oktatási alapelvek
7. Nyilvános szereplés, publikáció
8. Igazságügyi szakértői tevékenység szabályai

IV. TÁRSADALMI FELELŐSSÉG

I. ELŐSZÓ

A tudományosan megalapozott grafológia lehetővé teszi a személyiség tanulmányozását, vizsgálatát. A grafológus a kézírás vizsgálata során olyan információk birtokába jut megbízással, vagy anélkül, amely megkülönböztetett diszkréciót igényel, így különösen indokolt egy korszerű és egységes szakmai - etikai szabályozás kidolgozása.

A szakmai-etikai kódex célja:

- grafológus tevékenységével kapcsolatos jogokat és kötelességeket, a követendő magatartási előírásokat összefoglalni,
- a grafológiai tevékenység magas szintű és szakszerű ellátásához általános szakmai-etikai normákat meghatározni,
- a kódex elveinek érvényesülésén keresztül a grafológus szakmát, hivatást egyre szélesebb társadalmi körben elismertetni,
- a grafológus szakma presztízsét erősíteni, a tudományok rendszerében az azt megillető helyre emelni.

A szakmai-etikai kódex feladata:

- a grafológus szakmát gyakorlók részére egységes szakmai-etikai iránymutatást adni,
- tájékoztatást adni a grafológusok szolgáltatásait igénybevevő intézmények és magánszemélyek részére a grafológus szakmai felelősségét illetően.

II. ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

1. Hatálya

A SZEK személyi hatálya kiterjed:

- a MÍT tagjaira

A SZEK tárgyi hatálya kiterjed:

- minden grafológiai tevékenységgel kapcsolatos panaszra, bejelentésre, amely szakmai-etikai kérdéseket érint,
- minden olyan esetben, amely a grafológusi hivatással összefüggésbe hozhatóan sérti a Szakmai-etikai Kódex rendelkezéseit.

A SZEK területi hatálya alkalmazható:

- a Magyarországon és a határokon túli grafológusi tevékenységet végző MÍT tagokra.

A SZEK iránymutatásait ajánlott figyelembe venni az alábbiakban felsoroltaknál:

- a grafológiát tanulóknál,
- a szakmát gyakorló, MÍT tagsággal nem rendelkező grafológusoknál,
- a grafológus szakasszisztensi végzettséggel rendelkezőknél,
- a szakmát nem gyakorló grafológusoknál,
- a grafológia területén tevékenykedő, grafológusi végzettséggel nem rendelkező természetes és jogi személyeknél és jogi személyiség nélküli jogalanyoknál.

2. A grafológusi tevékenységre való jogosultság

Grafológusnak az a személy minősül, aki rendelkezik megfelelő szintű - minimálisan 2 éves (legalább 160 órás) pszichológiai ismeretekkel is bővített - grafológusképzésben szerzett grafológusi oklevéllel.

A 2004.VII.1. után szerzett grafológus szakképesítésekre (OKJ 54789904) a 28/2003.(X.18.) OM. Rendeletben foglalt szakmai és vizsgakövetelmények vonatkoznak.

A MÍT grafológusnak ismeri el azokat, akiknek grafológusi tevékenységét a MÍT Honoris Causa oklevéllel ismerte el, illetve - külön eljárás nélkül - akik ismert vagy elismert külföldi grafológiai társaság vagy képzési intézmény bizonyítványával rendelkeznek.

3. A grafológus jogai és kötelezettségei

3.1. Jogai:

Joga van a

- munkájáért díjazást kérni,
- bonyolult, különleges esetekben, vizsgálatához más szakértőt bevonni, vele konzultálni,
- a vizsgált duktumot kutatás, oktatás vagy publikáció céljára felhasználni, az erre vonatkozó szakmai-etikai szabályok betartása mellett.

3.2. Kötelezettségei:

Munkáját a mindenkor hatályos jogszabályoknak, az általános erkölcsi normáknak és a SZEK előírásainak megfelelően köteles végezni, különös tekintettel a személyiségi jogok védelmére és a titoktartási kötelezettségre.

Köteles,

- a megbízás elfogadása előtt a megbízót tájékoztatni saját kompetenciájáról, illetve a vizsgálat elvégzésének feltételeiről,
- a megbízást visszautasítani, ha
 - az meghaladja kompetenciája határait,
 - elfogultság esete áll fenn részéről.

Elfogult, elfogultságnak minősül: az akitől az ügy pártatlan elbírálása bármely okból nem várható el. (pl: a rokoni, hozzátartozói, baráti, érdekellentéti, ellenséges viszony)

- ügyelni arra, hogy szakvéleményével indokolatlanul kárt ne okozzon, véleményét mindenkor a vizsgálati eredményekre építve objektíven és egyértelműen formálja meg, kerülve a félreérthető megfogalmazást.

4. A grafológussal szemben támasztott általános elvárások

4.1. A grafológus magatartásával és hivatása gyakorlásával, oktatói tevékenységével, publikációjával, nyilvános szereplésével a szakma tekintélyét igyekezzen megőrizni, ápolni és erősíteni.

III. SZAKMAI-ETIKAI RENDELKEZÉSEK

1. Szakszerűség követelményei

1.1. A grafológus elsősorban a kézírás és más hasonló grafikus produktum (pl. rajz, firkák, lábbal, szájjal történő írás), továbbiakban: „duktum” alapján dolgozik.

1.2. Kívánatos követelmény, hogy

- eredeti duktum legyen vizsgálódásának alapja. Amennyiben nem áll rendelkezésre eredeti írásminta (fénymásolt, faxolt, elektronikus úton rendelkezésre bocsátott dokumentumból dolgozik), akkor a vizsgálat megkezdése előtt és a szakvéleményben - szóban és írásban egyaránt – a szakvélemény érvényességére vonatkozó korlátozó tartalmú megjegyzést célszerű fűznie.
- a vizsgált személyről továbbiakban: duktor álljon rendelkezésre elegendő és megfelelő mennyiségű információ. Célszerű a következő adatok ismerete: a vizsgált személy neme, életkora, kezessége, szemüvegviselése, születési helye, iskolai végzettsége, foglalkozása, jelenlegi munkakörének megnevezése, íráskörülményei, a vizsgált írásminta keletkezésének időpontja, íráskörülményei, gyógyszerfogyasztása, tanult írássztenderdje.

1.3. A grafológus a duktum felhasználásával a vizsgált személy személyiségére vonatkozó megállapításokat tesz, összefüggéseket tár fel. Munkájának lényege, hogy a kézírás jellemzőihez - grafológiai és pszichológiai ismeretek felhasználásával - személyiségjellemzőket és állapotokat rendel hozzá.

1.4.1. A grafológus csak olyan megbízást vállalhat el, amelynek szakszerű és magas szintű elvégzéséhez rendelkezik megfelelő és igazolható szakértelemmel.

1.4.2. Tevékenységét köteles korszerű, bizonyítható, tudományos grafológiai ismeretekre alapozottan a legjobb meggyőződése szerint végezni. Törekedjen arra, hogy a legkorszerűbb szakmai eljárásokat elsajátítsa, és munkája során alkalmazza.

1.4.3. A grafológus vizsgálata során csak olyan módszert alkalmazzon, amelyet elsajátított képzés vagy továbbképzés során. Az általa választott módszer, eljárás alkalmazhatóságát tudja igazolni szakmai körökben ismert és elfogadott kutatási eredményekkel is.

1.4.4. A grafológus pszichés és szomatikus betegségekre vonatkozó valószínűsítő véleményt kompetenciahatárain belül, csak a megbízással szoros összefüggésben, illetve abban az esetben tehet, ha arra a duktor vagy annak törvényes képviselője írásban felkérte, illetve ha hatóság vagy gyógyintézet az ilyen jellegű vizsgálat elvégzésével megbízta.

1.4.5. Az a grafológus, aki orvosi, klinikai szakpszichológusi diplomával rendelkezik szakvéleményében grafológusként nem adhat pszichés vagy szomatikus betegségekre vonatkozó kategorikus, konkrét diagnózist. Ezt csak orvosi, illetve klinikai szakpszichológusi minőségében teheti meg, a saját szakmájában végzett vizsgálati módszerekre alapozva.

1.5.1. A grafológus ismeri és figyelembe veszi módszereinek és saját kompetenciáinak határait. Ennek értelmében írásos és szóbeli megállapításai nem tartalmazhatnak áltudományos vagy az okkultizmus, jóslás, körébe sorolható megállapításokat.

1.5.2. Megnyilvánulásai során kerülnie kell a különböző téves tanácsadói szerepkörökkel (mágus, mindenható, csalhatatlan, stb.) való visszaélést.

1.5.3. A grafológus ne használjon félreértésre okot adó címeket, rangokat, csak a végzettségét igazoló oklevélben szereplő megnevezést alkalmazza.

1.5.4. Az intim - szellemi-testi - szférára vonatkozó megállapításokat kizárólag a duktum tulajdonosának, a kérésére vagy írásos felhatalmazására tehet.
Kivételt képeznek: az igazságügyi szakértői kirendelések.

A duktum tulajdonosának: - a vizsgálatba vont kézírás tevőleges létrehozója, elkészítője, a „duktor”,
- a duktor halála után az örökös vagy közeli hozzátartozó,
- a törvényes birtokosa, - aki vásárlás, ajándékozás vagy elbirtoklás útján jutott a kézíráshoz. - számít.

Kivétel a szabály alól, ha

- a grafológus megállapítása szerint a duktor önmaga vagy más testi-szellemi épségét veszélyezteti.

1.6.1. A grafológusnak rendelkeznie kell - a vizsgálat megkezdésekor

- élő, cselekvőképes személy esetén, a duktor,
- korlátozottan cselekvőképes vagy cselekvőképtelen személy esetén a törvényes képviselő, (gyám vagy gondnok)
- elhunyt személy esetén az örökös, közeli hozzátartozó: (házastárs, egyenes ági leszármazó, felmenő), vagy más érdekelt írásos felhatalmazásával.
Érdekeltnek minősül az, akinek jogos érdeke, anyagi, erkölcsi előnye fűződik vagy származhat a szakvélemény adásához.

Kivétel a szabály alól:

- ha a körülményekből (pl. a hirdetés szövegéből) vagy a vizsgálandó kézírásból egyértelműen megállapítható, hogy a kézírás grafológiai vizsgálat tárgyát fogja képezni.

1.6.2. Az írásos felhatalmazást a fent felsorolt jogosultak köre bármikor visszavonhatja.

A felhatalmazás az aktuálisan vizsgált vizsgálati anyagra érvényes, amennyiben a felhatalmazás másként nem rendelkezik.

1.7.1. A grafológus a szakvéleményt a megbízó számára készíti el és a megbízóval kötött megállapodás alapján adja át. Az átadáskor ügyelnie kell arra, hogy jogosulatlan harmadik személy ne férhessen hozzá a vizsgálati anyaghoz. (pl. postázás vagy elektronikus adattovábbítás esetén) A megbízónak nyilatkoznia kell arról, hogy a vizsgálandó kézíráshoz jogszerűen jutott hozzá és a szakvélemény során birtokába kerülő információkat a személyiségi jogok tiszteletben tartásával használja fel.

1.7.2. Ha a vizsgálathoz más szakértő bevonására is szükség van, erről a megbízót tájékoztatni kell. A titoktartási kötelezettség ezután a bevont szakértőre is vonatkozik.

1.7.3. A vizsgálat alanyának, a duktornak jogában áll a róla készített szakvéleményt megismerni.

1.7.4. A vizsgálati anyagban, szakvéleményben csak olyan adatot, tényt lehet közölni, ami a megbízással szorosan összefügg és a vizsgált személy személyiségi jogait nem sérti. Ez alól csak az igazságügyi kirendelések képezhetnek kivételt.

1.7.5. Munkakörre pályázóról készített szakvéleményben az elnyerni kívánt munkakör végzésével nem összefüggő, tény, adatot nem szabad a véleménybe leírni.

1.8. A grafológus a szakvéleményt elfogultság és értékítélet nélkül köteles elkészíteni. Nem megengedhető lényeges információk, tények elhallgatása vagy azok megtévesztő csoportosítása, a félreérthető megfogalmazás, amely által hamis színben tüntethető fel a duktort.

1.9. A grafológusnak meg kell tagadni a megbízást, véleménynyilvánítást abban az esetben, ha a duktort nem járul hozzá írásban vagy szóban a vizsgálathoz vagy felmerül a gyanúja, hogy a kézíráshoz nem törvényes úton jutott hozzá a megbízó.

1.10. A szakvéleményben foglalt megállapításokért a vizsgálatot végző grafológus, grafológiai tevékenységgel foglalkozó szervezet esetén, a szervezet vezetője tartozik egyszemélyi felelősséggel. A felelősség átruházására, delegálására írásos meghatalmazás szükséges.

1.11. Ha a grafológus a vizsgálatba más szakértőt is bevont, az abban tett megállapításokért egyetemlegesen felelnek.

2. Ügyfelek védelme

2.1. A grafológus ügyfelei mindazon személyek (természetes személyek, jogi személyek, jogi személyiség nélküli jogalanyok) akikkel szóbeli vagy írásbeli megbízás útján kapcsolatba lép.

2.2. A grafológus kerüljön el minden olyan szubjektív, befolyásoló tényezőt, amely tárgyilagos megítélését gátolja.

2.3. A grafológus szakmai és etikai felelősséggel tartozik a duktort személyiségi jogainak megóvásáért, amelyre ügyfelei figyelmét is fel kell hívnia.

2.4. Szakvéleményéről, megállapításairól szóló tájékoztatásnál a grafológus legyen tekintettel az ügyfél személyiségére, tőrőképességére, egyéb körülményeire. Kivételt képeznek: az igazságügyi szakértői kirendelések.

2.5. Megbízójának, illetve a vizsgált személynek a függőségi helyzetét a grafológus jogosulatlan előny szerzésére nem használhatja fel.

3. Titoktartási kötelezettség

3.1.1. A grafológust titoktartás kötelezi mindazon szóban vagy írásban birtokába jutott információkra vonatkozóan, amelyek az ügyféltől, illetve az ügyfélről birtokába kerülnek vagy azokból kikövetkeztethetők.

3.1.2. A titoktartási kötelezettség körébe tartozik a vizsgálati anyagok, dokumentumok biztonságos őrzése és selejtezése is.

3.2. A grafológus a vizsgálat megkezdése előtt szóban vagy írásban tájékoztassa megbízóját saját titoktartási kötelezettségéről.

3.3. Publikációiban, beszámolóiban ügyeljen arra, hogy a titoktartási kötelezettség alá eső információk ne jussanak illetéktelen személyek tudomására.

3.4.1. A titoktartási kötelezettség alól a duktum tulajdonosa (lásd.1.9.), kiskorú, korlátozottan cselekvőképes személy esetén a törvényes képviselője, vagy egyéb érdekelt – publikálás, kutatás, oktatás érdekében, vagy más célból - a grafológust felmentheti.

3.4.2. A titoktartási kötelezettség alóli felmentést írásban kell adni. Ez az engedély a jogosultak részéről bármikor visszavonható.

3.5.1. Amennyiben a megbízó célvizsgálat elvégzését kéri, (pl. alkalmasság vizsgálata egy adott munkakörre) a grafológusnak a megrendelt vizsgálat előtt fel kell hívnia megbízója figyelmét, hogy az elkészült szakvéleménnyel kapcsolatban a titoktartás ténye ezután őt is terhelni fogja.

3.5.2. A grafológusnak arról is tájékoztatnia kell a megbízót, hogy a továbbiakban a megbízó azért is felelősséggel tartozik, hogy az átadott szakvélemény illetéktelenek kezébe ne kerülhessen. Ajánlatos a megbízó titoktartási kötelezettségét írásba foglalni.

3.6. A grafológusnak kell gondoskodnia arról, hogy alkalmazottai, segítő munkatársai (adminisztratív dolgozók, grafológus szakasszisztens, egyéb, a tevékenységet segítő dolgozók) a titokkezelésre vonatkozó előírásokat megismerjék és betarthassák. Titoktartási kötelezettségükről célszerű írásos nyilatkozatot készíteni.

3.7. A grafológusi titoktartás kötelező mindazon információkra, amelyeknek közzététele, továbbadása az ügyfél személyiségi jogait, emberi méltóságát, érdekeit közvetlenül sérti vagy hátrányosan befolyásolhatja. Kivételt képeznek az igazságügyi szervezetek igazságügyi szakértői kirendelése.

4. Szakmai tudás fejlesztése

4.1. A grafológustól elvárható, hogy szakmai tudását fenntartsa, azt állandó fejlessze. Folyamatosan kövesse a szakma fejlődését és lehetőség szerint ismerje a grafológia gyakorlására vonatkozó hazai és jelentősebb külföldi szakirodalmat.

4.2. Kívánatos, hogy a munkájával határos tudományágak (pszichológia, pedagógia, szociológia, orvostudomány, kriminalisztika, emberi erőforrás menedzsment, stb.) fejlődését is nyomonkövesse.

4.3. Alkalmazott grafológiai tevékenység esetén, a működési területén érvényes társtudományokban is rendelkezzen az alapvető ismeretekkel.

5. Szakemberek közötti kapcsolattartás

5.1.1. A grafológus törekedjen kollégáival az egymás munkáját segítő jó viszony kialakítására. Feladatának lehető legjobb megoldása érdekében a saját és a kapcsolódó szakterületek szakembereivel igyekezzen a jó együttműködés kialakítására.

5.2. A grafológián belüli különböző módszerekkel, irányzatokkal szemben legyen toleráns. A sajátjától eltérő módszerek jogosultságát tartsa tiszteletben.

5.3. A grafológusok legyenek készek az iskolák, módszerek közötti konstruktív és kritikus tapasztalatcserére. Viselkedésüket az egymás iránti szakmai lojalitás, tolerancia és együttműködés jellemezze.

6. Kutatási, oktatási alapelvek

6.1. A grafológiai kutatások célja a grafológiai ismeretek bővítése, az eljárások, módszerek tökéletesítése, új elméletek és eljárások kidolgozása.

6.2.1 A grafológusnak ügyelnie kell arra, hogy mind az alap-, mind az alkalmazott kutatások során a szakszerűség követelményei alapján járjon el.

6.2.2. Törekednie kell arra, hogy kutatási eredményeinek közlése során ne legyen félreérthető.

6.2.3. A vizsgálati adatok elemzésénél az összes releváns adatot figyelembe kell venni. Semmit sem szabad kihagyni vagy elkendőzni, ami a vizsgálati eredményeket vagy azok értelmezését megváltoztatja. Az eredménytelenségről is be kell számolni.

6.3. A kutatások minden adatát 5 évig meg kell őrizni. Azokat a közvetlen adatokat, információkat, amelyeken a kutatás eredményei, következtetései alapulnak határozatlan ideig meg kell őrizni.

6.4. Az oktatói tevékenység során a grafológiát oktató szakember etikai kötelessége, hogy elméleti tudását és gyakorlati tapasztalatait folyamatosan karbantartsa, átadja.

6.5. A grafológusoktató azokat oktathatja, akiknek oktatására szakmai felkészültsége igazolhatóan alkalmassá teszi. Szervezett grafológiai oktatással célszerű olyan grafológust megbízni, aki rendelkezik pedagógiai ismeretekkel vagy felnőttoktatási tapasztalatokkal is.

6.6. Az oktató törekedjen a téma korszerű és tudományos ismereteken, tapasztalatokon alapuló, komplex bemutatására. Legyen tárgyilagos, ne kendőzze el a buktatókat, nehézségeket sem.

6.7.1. Az oktatáshoz felhasznált írásminták esetében gondoskodni kell a duktör beleegyezéséről vagy személyiségi jogainak védelméről. Az oktatás során felhasznált írásminták bemutatása esetén a hallgatókat írásos nyilatkozattal kötelezni kell a titoktartásra.

6.7.2. Abban az esetben, ha a doktor kifejezetten megtiltja írásának oktatási célra történő felhasználását, írása még anonim módon sem használható fel.

6.7.3. Ha a doktor elhunyt személy az örökös vagy közeli hozzátartozó (egyéb érdekelt) beleegyezése szükséges. Ez alól kizárólag akkor lehet kivételt tenni, ha már az örökös vagy közeli hozzátartozó, egyéb érdekelt is elhunyt.

6.8. Az oktatás stílusa nem lehet sértő, kioktató vagy bármilyen nem kívánatos szerepben tetszelgő. (lásd.1.5.2.)

6.9. A szervezett grafológiaoktatásban résztvevőknek a szakmai anyagon kívül ajánlott a MÍT Alapszabályát és a SZEK szabályait ismertetni.

7. Nyilvános szereplés, hirdetés, publikáció

7.1.1. A grafológus közszereplése során a grafológus szakmát, hivatást képviseli, ezért különösen fontos a társadalmi megítélés szempontjából, hogy szakmailag és etikailag magas színvonalon szerepeljen a nyilvánosság előtt, hogy ezzel is erősítse a grafológia tekintélyét.

7.1.2. Nyilvános szereplése során különösen ügyeljen arra, hogy bírálata ne sértsen más szakterületeken, tudományterületeken dolgozókat, illetve más módszereket, eljárásokat alkalmazó kollégákat.

7.1.3. Szakmai közszereplésekor sem politikai, sem világnézeti meggyőződését ne tegye publikussá.

7.1.4. A grafológus önmaga vagy tevékenysége reklámozására ne alkalmazzon olyan hirdetéseket (médiákban, elektronikus adathordozókon, nyilvános szereplésekor, egyéb hirdetésre alkalmas eszközön), amely hamis, túlzó, félrevezető vagy félreértelmezhető lehet.

7.2.1 A grafológus köteles betartani a publikálás általános etikai szabályait és formai követelményeit. A kutatás során szavatolni kell az érintett doktorok személyiségi jogait, emberi méltóságát.

7.2.5. Publikációiban törekedjen arra, hogy állításai hitelesek és kontrollálhatóak legyenek.

7.2.6. Tágabb nyilvánosságnak szánt publikációiban lehetőleg kerülje a szakkifejezések használatát és közérthető fogalmazásra törekedjen.

7.3. A tudományos közlések terén figyelemmel kell lennie a szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVII. tv. és a 2001. évi XLVIII. törvény előírásaira.

7.4. Tájékoztatni kell az olvasót, hogy a kérdés felvetésében, az alkalmazott módszerben mi és mennyi a saját szellemi terméke, s mi az, amit másoktól vett át. Ezek forráshelyeit olyan pontossággal adja meg, hogy azokat az olvasó azonosíthassa.

7.5. A nyilvános szereplés és a publikáció során tekintetbe kell vennie a célzott felvevőréteg tárgyban való tájékozottságának mértékét. Közérthetően, világosan kell fogalmazni, „tudományoskodás” nélkül, kizárva a félreértés, félremagyarázás lehetőségét.

7.6. Jogában áll a kontárokkal, grafológusi tevékenység végzésére nem jogosult személyekkel szemben nyilvánosan is elhatárolódní. Ha ilyen tevékenységet végző személyt vagy szervezetet észlel, az Etikai Bizottság kivizsgálását kérheti.

8. Igazságügyi szakértői tevékenység szabályai

8.1. Igazságügyi grafológus szakértő az a grafológus, aki az Igazságügyi szakértői névjegyzékben szerepel, és tagja a Magyar Igazságügyi Szakértői Kamarának.

8.2.1. Szakértői tevékenységre igazságügyi vagy más arra jogosult szervek eseti szakértőként igazságügyi szakértői kinevezéssel nem rendelkező grafológust is felkérhetnek.

8.2.2. Igazságügyi tevékenységre az igazságügyi szervezeten kívüli hatóságok, szervezetek is adhatnak megbízást. Igazságügyi szakértő magánmegbízás alapján is végezheti tevékenységét, ebben az esetben nem igazságügyi szakértőként, hanem szakértőként járhat el.

8.3. A grafológusnak megbízását a szakértői tevékenységet szabályozó jogszabályok, valamint az Igazságügyi Szakértői Tevékenység Etikai Kódexében megfogalmazott normák alapján kell ellátnia.

8.4. Szakértői tevékenységében pártatlanul kell eljárnia. Magánmegbízás esetén köteles megbízójával előzetesen közölni, hogy vizsgálatának eredménye esetleg a megbízó elvárásával ellentétes is lehet.

8.5. A szakértő tevékenysége során a kompetenciakörébe tartozó kérdésekre köteles választ adni. Indokolt esetben kezdeményezheti a kérdések kiegészítését vagy módosítását.

8.6. A szakértői dokumentációkat célszerű legalább 5 évig megőrizni.

IV. TÁRSADALMI FELELŐSSÉG

A gazdasági-társadalmi környezet szakmai és etikai elvárásokat támaszt a grafológusokkal szemben. Ahhoz, hogy ezeknek az elvárásoknak eleget lehessen tenni, szükséges a szakmai-etikai kódexben foglalt elvek követése, megtartása.

A Magyarországon tevékenykedő grafológusok, ezen keresztül a grafológus szakma társadalmi megbecsülését az biztosítja leginkább, ha munkájukat magas szakmai színvonal, etikus magatartás és az emberi méltóság tiszteletben tartása jellemzi.

Fontos követelmény és felelősség hárul tehát – nemzetközi és hazai szinten egyaránt - minden grafológusra, hogy tevékenységével és magatartásával kedvezően befolyásolja a grafológusokról, illetve a grafológiáról kialakult képet.

ELJÁRÁSI SZABÁLY

Tartalom:

I. ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

1. Etikai Bizottság létrehozása, felépítése
2. Működésének feltételei, időtartama
3. Beszámolási kötelezettség

II. ILLETÉKESSÉG

III. HATÁSKÖR

IV. ELJÁRÁSI SZABÁLYOK

1. Az eljárás megindítása
2. Panaszok nyilvántartása
3. Az eljárás menete, lefolytatása, a tárgyalás
4. Alkalmazható intézkedések
5. Iratkezelési szabályok

V. ZÁRÓRENDELKEZÉSEK

I. ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

1. Az Etikai Bizottság létrehozása, felépítése

1.1. A Magyar Írástanulmányi Társaság Etikai Bizottságát, elnökét és tagjait (továbbiakban: EB) a Magyar Írástanulmányi Társaság Közgyűlése választja nyílt jelöléssel, a megjelent tagok titkos szavazatának 2/3 –os többségével.

1.2. Az EB három tagból áll. Elnökből, két tagból és két póttagból áll.

1.3.. Az elnök a tagok közül megválasztja helyettesét.

2. Működésének feltételei, időtartama

2.1. Az EB működését a Közgyűlés felügyeli.

2.2. Az EB üléseit az elnök hívja össze.

2.3. A bizottság szükség szerint, de legalább évente 6 alkalommal ülésezik.

2.4. Az EB üléseit az elnök vezeti.

2.5. Döntéseit, határozatait a bizottság nyílt szavazással és szótöbbséggel hozza.

2.6.1. Az EB akkor határozatképes, ha három tagja jelen van.

2.6.2. Bármely bizottsági tag hiányzása esetén, az elnök a póttag(ok) behívásával köteles biztosítani a határozatképességet.

2.2.6. A bizottság üléseiről, tárgyalásairól jegyzőkönyvet készít, melyet három tagnak alá kell írnia.

2.3. A bizottság megbízásának időtartama öt évre szól, illetőleg a következő EB megválasztásáig. A bizottság mindaddig köteles feladatait ellátni, amíg az újonnan megválasztott bizottság meg nem kezdi működését.

2.4. Megbízásának időtartama alatt a Közgyűlés a bizottság tagjait a tag méltatlanná válása esetén - az alapszabályban meghatározott szavazási rend szerint eljárva - visszahívhatja, illetve új tagokat választhat helyettük.

3. Beszámolási kötelezettség

3.1. Az EB munkájáról évente beszámol a Választmánynak és a Közgyűlésnek. Az éves MÍT Közgyűlésnek írásos formában tájékoztatást készít az év szakmai-etikai ügyeiről, intézkedéseiről. A jelentést a MÍT elnökének kell megküldeni.

3.2. A bizottság a Választmánynak évente, illetve annak felkérésére bármikor köteles beszámolni tapasztalatairól, munkájáról, konkrét szakmai-etikai ügyekről.

3.3. Az EB munkarendjéről és éves feladattervéről a Választmányt és a Közgyűlést tájékoztatja.

II. ILLETÉKESÉG

1. A bizottság intézkedési jogköre a MÍT tagokra terjed ki.
2. Állásfoglalását közzé teheti a Magyarországon megjelenő, illetve a határokon túlról érkező, esetleg a világsajtóban napvilágot látott grafológiát érintő információkkal kapcsolatban is.

III. HATÁSKÖR

Az EB hatáskörébe tartozik:

- a grafológiai szakmai-etikai tevékenység figyelemmel kísérése, értékelése,
- a MÍT tagok szakmai, etikai és érdekvédelme,
- a grafológiával, illetve a grafológusokkal szemben felmerült vádakkal kapcsolatos állásfoglalás,
- szakmai, etikai vétség esetén a szükséges intézkedések megtétele,
- állásfoglalás, elhatárolódás, egyet nem értés, kritika kinyilvánítása, melyet közzé tehet a napi és szaksajtóban, valamint a médiákban.

IV. ELJÁRÁSI SZABÁLYOK

1. Az eljárás megindítása

1.1. Az EB eljárás megindítása:

- konkrét panasz, bejelentés alapján,
- az EB. kezdeményezésére,
- a Választmány vagy a Közgyűlés kezdeményezése, határozata alapján.

1.2. Az eljárást a bejelentéstől számított 15 napon belül meg kell indítani.

1.3. Az eljárás megindításáról értesíteni kell a panaszost, vagy az eljárás kezdeményezőjét.

1.4 Az EB minden panaszra, bejelentésre köteles válaszolni.

1.5. Nem indítható meg az etikai eljárás, ha a cselekmény elkövetése óta három év, illetve, ha a tudomásra jutástól számított egy év már eltelt.

2. Panaszok nyilvántartása

2.1. Az EB-hez érkező panaszt nyilvántartásba kell venni, iktatni kell. Az iktatás külön erre a célra szolgáló iktatókönyvben történik. Az iktatókönyvbe be kell jegyezni az ügyben tett intézkedéseket.

2.2.. A szóban tett panaszról jegyzőkönyvet kell felvenni.

2.3.1. Az EB-hez érkezett panaszt a bizottság iktatás után megvizsgálja hatáskör és illetékesség, valamint az esetleges elévülés szempontjából.

2.3.2. Ha megállapítható, hogy hatáskör és illetékesség szempontjából a bizottság nem jogosult intézkedni, a panaszt 15 napon belül továbbítani kell az illetékes és hatáskörrel rendelkező szervhez. Erről egyidejűleg a panaszost, az eljárás megindítóját értesíteni kell.

2.4. Ha a panasz intézkedést nem igényel, valamint ha elévülés állapítható meg, az erről szóló határozatot vagy értesítést meg kell küldeni a panaszosnak, illetve az eljárást kezdeményezőnek.

3. Az eljárás lefolytatása

3.1. Ha az EB megállapítja illetékességét, hatáskörét, gondoskodik a panasz kivizsgálásáról, melynek megkezdéséről az érintett feleket írásban értesíti.

3.2. Az EB megvizsgálja, hogy a benyújtott panaszügy elbírálásához elegendő információ áll-e rendelkezésére. Amennyiben a vizsgálat lefolytatásához nincs elegendő adat, intézkedik a hiányzó információk beszerzéséről.

3.2.1. A vizsgálat lefolytatása tárgyalás útján vagy anélkül történhet, melynek módjáról az EB. dönt. Ez esetben a bizottság értesíti az érintett feleket, hogy személyes megjelenésükre a vizsgálat lefolytatásához nincs szükség.

3.2.2. A panaszos és a panaszlott azonban kérheti a bizottságtól a tárgyalás lefolytatását.

3.5.1. Ha az ügyben tárgyalás tűznek ki, a panaszossal és a panaszlottal közölni kell a tárgyalás helyét, idejét és a panasz tárgyát.

3.3.2. Az értesítést a tárgyalás kitűzése előtt legalább 14 nappal meg kell küldeni az érintett feleknek.

3.3.3. Amennyiben az időpont nem megfelelő valamelyik fél számára, újabb időpontot kell egyeztetni. Az első kitűzött tárgyalási időponttól számított legkésőbb 30 napon belül meg kell tartani a tárgyalást.

3.3.4. A panaszosnak és a panaszlottnak fel kell hívni a figyelmét, hogy a tárgyalás távolmaradása esetén is megtartásra kerül. Ez esetben a bizottság a rendelkezésére álló dokumentumok alapján hozza meg határozatát.

3.5. Az etikai bizottság indokolt esetben szakértőként más személyt is meghallgathat.

3.6. A bizottság az eljárás során az érintett feleket meghallgathatja.

3.7. A bizottság az eljárás alá vont grafológus számára lehetőséget biztosít álláspontjának igazolására, amit a grafológus önállóan vagy képviselője útján, valamint külső szakértő meghívásával tehet meg.

3.8. Az etikai tárgyaláson részt vehetnek - a fentiekén kívül - mindazok, akiknek jelenlétét az elnök engedélyezte.

3.9.1. Az eljárást az elnök nyitja meg, azzal a kérdéssel, hogy van-e elfogultsági indítványa a panaszosnak vagy a panaszlottnak az EB bármely tagja ellen.

3.9.2. Bármely etikai bizottsági tag elfogultsága, vagy elfogultsági kifogás esetén az adott ügy lezárásáig helyette másik bizottsági póttagot kell behívni.

3.9.3. Elfogultsági kifogás egy panaszügyben legfeljebb két esetben tehető.

3.9.4. A tárgyalást a póttag(ok) kijelölését követő 15 napon belül meg kell tartani.

3.10. A panaszos és a panaszlott, valamint képviselőik az eljárás során keletkezett iratokba betekinhetnek és azokról költséjükre másolatot kérhetnek. Nem lehet betekíteni a határozatok tervezetébe.

4. Alkalmazható intézkedések

4.1. A bizottság eljárása során határozatát írásban rögzíti.

4.2. A határozatot írásban, indoklással ellátva minden érdekeltnek meg kell küldeni.

4.3. Az EB által alkalmazható intézkedések:

4.3.1. Figyelmeztetés: kisebb súlyú szakmai-etikai vétség esetén adható, amely szóbeli intézkedési forma, az elkövetett szakmai-etikai hibára hívja fel a figyelmet.

Az Etikai Bizottság határozata alapján a bizottság elnöke alkalmazhatja.

A figyelmeztetés, mint intézkedési forma egy éven belül két esetben ismételhető. Ezt követően a következő intézkedési formához kell folyamodni.

4.3.2. Elmarasztalás: szakmai-etikai vétség esetén adható, amely írásos intézkedési forma, a bizottság nyilvántartásában regisztrálásra kerül.

Az Etikai Bizottság határozata alapján az elkövetett vétséget tünteti fel, és írásos formában marasztalja el a vétség elkövetőjét.

Az elmarasztalás, mint intézkedési forma két éven belül két esetben ismételhető. Ezt követően a következő intézkedési formát kell alkalmazni.

4.3.3. MÍT tagság felfüggesztése: súlyos vagy több esetben elkövetett szakmai-etikai vétség esetében adható, amely írásos intézkedési forma, melyet a bizottság nyilvántartásában regisztrálni

kell. A bizottság határozata alapján a súlyos vagy több esetben elkövetett vétség szankcionálásaként adható.

A felfüggesztés időtartama: 6 hónaptól 12 hónapig terjedhet a vétség súlyától függően.

A határozatban indokolni kell az intézkedés szükségességét.

A MÍT tagság felfüggesztése, mint intézkedési forma nem ismételtető. Újból elkövetett súlyos vagy több esetben elkövetett szakmai-etikai vétség esetében már a legsúlyosabb intézkedési formát kell alkalmazni.

4.3.4. Tagsági viszony megszüntetése: különösen súlyos szakmai-etikai vétség esetén kerülhet sor alkalmazására, vagy ha az enyhébb intézkedési formákat a bizottság már kimerítette, és azok nem vezettek eredményre.

A bizottság határozata alapján a különösen súlyos vagy több esetben elkövetett súlyos vétség szankcionálásaként adható. A határozatban indokolni kell az intézkedés szükségességét.

4.4.1. Az EB intézkedései ellen az intézkedés kézhezvételétől számított 15 napon belül a MÍT Választmányához lehet fordulni, amely belátása szerint helyben hagyhatja az intézkedést, megváltoztathatja, vagy új eljárás indítását kezdeményezheti.

4.4.2. Ez esetben 15 napon belül a Választmányból hoz létre egy alkalmi Tanácsot, mely az EB. intézkedését felülvizsgálja.

4.4.3. Az alkalmi Tanács három főből álló testület, melynek elnökét a Választmány nevezi ki. Az alkalmi Tanács eljárási rendje megegyezik az Etikai Bizottságéval.

4.4.4. A Tanács határozata ellen fellebbezésnek nincs helye.

4.5. Az EB által alkalmazott szankciók elévülési szabályai:

- figyelmeztetésnél: az intézkedést követő egy éven belül,
- elmarasztalásnál: az intézkedést követő két éven belül,
- MÍT tagság felfüggesztésénél: a tagság visszaállítását követő két éven belül,
- MÍT tagsági viszony megszüntetésénél: három év elteltével.

4.6. A MÍT tagság felfüggesztése és tagsági viszony megszüntetése intézkedési formák elévülését követően, ha a felfüggesztett, vagy volt MÍT tag ismételten kéri felvételét a MÍT-hez, a tagfelvétel kérdésében az EB dönt. Döntése előtt köteles megvizsgálni, hogy a kérelmező az intézkedés ideje alatt eltelt időszakban nem követett-e el Etikai Alapszabályba ütköző cselekményt vagy magatartást.

5. Iratkezelési szabályok

5.1. A bizottság az ülésekről készült iratokat, jegyzőkönyveket, határozatokat, dokumentumokat köteles jól zárható helyen elkülönítetten tárolni és megőrizni.

5.2. Az EB. által őrzött és irattározott anyagokba való betekintéshez a MÍT Tisztségviselői két tagjának és az EB elnökének az engedélye szükséges.

5.3. A felmerülő szakmai-etikai ügyek iratainak megőrzése a grafológia fejlődése szempontjából fontos, mint a grafológia történetének dokumentumai őrizendők meg a személyiségi jogok védelmének szigorú biztosítása mellett.

V. ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

Az EB munkarendje alapján végzi tevékenységét, melyet maga állapít meg.

Feladatainak meghatározására éves feladattervet készít, melynek megvalósulásáról a Választmányt tájékoztatja.

A MÍT Etikai Bizottsága háromévente felülvizsgálja a Szakmai-etikai Alapszabály időszerűségét, és szükség szerint megújítja. A SZEK-t érintő minden változtatási, módosítási javaslatot köteles a Választmány, majd a Közgyűlés elé terjeszteni. A változtatás elfogadásáról határozata alapján a Közgyűlés dönt.

Jelen Szakmai-Etikai Alapszabály a MÍT Közgyűlésének 2002. sz. határozata alapján lép hatályba, amely határozat záradékolást vezet rá.

TARTALOMJEGYZÉK

<u>GRAFOLÓGUS ESKÜ.....</u>	<u>3</u>
<u>SZAKMAI-ETIKAI KÓDEX.....</u>	<u>4</u>
I. ELŐSZÓ.....	6
II. ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK.....	6
1. HATÁLYA.....	6
2. A GRAFOLÓGUSI TEVÉKENYSÉGRE VALÓ JOGOSULTSÁG	7
3. A GRAFOLÓGUS JOGAI ÉS KÖTELEZETTSÉGEI.....	7
4. A GRAFOLÓGUSSAL SZEMBEN TÁMASZTOTT ÁLTALÁNOS ELVÁRÁSOK.....	8
III. SZAKMAI-ETIKAI RENDELKEZÉSEK	8
1. SZAKSZERŰSÉG KÖVETELMÉNYEI	8
2. ÜGYFELEK VÉDELME	10
3. TITOKTARTÁSI KÖTELEZETTSÉG.....	11
4. SZAKMAI TUDÁS FEJLESZTÉSE.....	11
5. SZAKEMBEREK KÖZÖTTI KAPCSOLATTARTÁS.....	12
6. KUTATÁSI, OKTATÁSI ALAPELVEK.....	12
7. NYILVÁNOS SZEREPLÉS, HIRDETÉS, PUBLIKÁCIÓ.....	13
8. IGAZSÁGÜGYI SZAKÉRTŐI TEVÉKENYSÉG SZABÁLYAI	14
IV. TÁRSADALMI FELELŐSSÉG.....	14
<u>ELJÁRÁSI SZABÁLY.....</u>	<u>15</u>
I. ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK.....	17
1. AZ ÉTIKAI BIZOTTSÁG LÉTREHOZÁSA, FELÉPÍTÉSE	17
2. MŰKÖDÉSÉNEK FELTÉTELEI, IDŐTARTAMA.....	17
3. BESZÁMOLÁSI KÖTELEZETTSÉG	17
II. ILLETÉKESSÉG.....	18
III. HATÁSKÖR.....	18
IV. ELJÁRÁSI SZABÁLYOK.....	18
1. AZ ELJÁRÁS MEGINDÍTÁSA.....	18
2. PANASZOK NYILVÁNTARTÁSA.....	19
3. AZ ELJÁRÁS LEFOLYTATÁSA	19
4. ALKALMAZHATÓ INTÉZKEDÉSEK	20
5. IRATKEZELÉSI SZABÁLYOK	21
V. ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK.....	22